

ביאורים ומילואים - על סדר הדף היומי

פסחים צ"ה עמוד א'

במשנה, מה בין פסח הראשון לשני וכו' ונאכלין צלי על מצה ומרורים ודוחין את השבת.

א. הקשה הצ"ח (ד"ה ונאכלין צלי וכו' דוחין את השבת) "הנה דוחין את השבת הוא ביום, ונאכלין צלי הוא בלילה, והיה לו להקדים דוחין את השבת ואחר כך ונאכלין צלי. ואולי משום דנאכלין צלי נוהג בכל שנה ושנה, ודחיית שבת לא שייך אלא כשחל בשבת, לכך הקדים דבר שהוא תדיר".

אמנם לפי דברי השפת אמת לעיל (פ"ט. ד"ה ומוותר הפסח. הובא לעיל דף פ"ט. אות א'), שפסח שני היה נאכל כבר מבעוד יום, ורק כזית אחרונה בלילה. שפיר י"ל דנאכלין צלי הוא כבר ביום, ובמילא כבר כתב התנא אף על מצות ומרורים, ולכך הוא מוקדם במשנה. ועיי"ש (אות א-ד) מה שעמדנו בדברי קדשו של השפ"א בזה.

וכן יש לדייק מדברי השפת אמת הכא (ד"ה במשנה מה בין פסח בו' בבל יראה בו') שכתב וז"ל: "מכאן משמע כשיטת רש"י דגם בערב פסח איכא לאו דבל יראה, דלשון המשנה משמע דאיירי כאן בערב פסח בדינים הנוהגים בזמן הקרבת הפסח ובזמן אכילתו", עכ"ל. ואם "ונאכלין צלי", קאי על הלילה, אז מהיכן יש ראייה לשי' רש"י שכבר ביום עובר על בל יראה. אלא השפ"א לשיטתו הנ"ל, שאכילת פסח שני היא כבר מבעוד יום, ודו"ק.

ובדרך זו יתיישב נמי מה שנתקשה חתנו הגרי"מ בידרמן הי"ד בביאור דבריו, שהוא הוסיף שם בסוגריים לבאר דברי השפ"א וז"ל: "וכיון דבהלל קתני באכילתו וכאן בבל יראה תנן סתמא, משמע דגם בזמן עשיה עובר בבל יראה". ומלבד שאין זה מיישב לשון השפת אמת שכתב "דלשון המשנה משמע דאיירי כאן בערב פסח". בלאו הכי אין צריך לדחוק כמו שדחק הגרי"מ ב"ה"ד, דגם אמירת הלל "באכילתו", י"ל דקאי על מבעוד יום, שאז כבר אוכלין פסח שני, כמו דכתב השפ"א הנ"ל. ואמנם בלשון הגמ' להלן (עמוד ב) דאמרו לילה המקודש לחג משמע דזהו דווקא בלילה, אך בלא"ה קשה מלשון הגמ' על השפ"א, כמו שכתבנו לעיל (פ"ט. שם) עיי"ש.

ב. הגרעק"א זצ"ל כתב (ד"ה תוד"ה מה) "וביומא דף כ"ט בתוס' ד"ה אלא אפילו כו' בסוף דבריהם כתבו דאפשר לומר ג"כ דפסח ראשון זמנו אחר תמיד של הערביים כדתניא יאחר דבר שנאמר בו בערב ובין הערביים לדבר שלא נאמר בו אלא בין הערביים לבד אבל פסח שני הי מייני' דבעי קדים ועביד ברישא, והא דלא חשיב לה במתני' דהכא י"ל תנא ושייר".

והצ"ח לעיל (פ"ח: ד"ה יתי' כל חז) כתב שפסח שני זמנו קודם הקרבת התמיד וכפי שנראה שנוטה יותר דעת התוס' ביומא שם [ולעיל (דף נ"ח. ד"ה במשנה ערב), כתב הצ"ח להיפך, שזמן פסח שני הוא אחר תמיד של בין הערבים, ועמדנו בסתירת דבריו (שם אות א'), עיי"ש]. וצריך לזכות להבין, למה הביאו הצ"ח ורעק"א ספיקת התוס' ביומא, ולא הביאו התוס' במנחות (מ"ט: ד"ה וערך עליה העולה שמתחיל בעמוד א') שכתבו בפשיטות: "פסח שני זמנו נמי אחר תמיד, דלא חשיב ליה בין דברים שבין פסח ראשון לפסח שני", ע"כ. ודברי התוס' במנחות, אינם יכולים להתפרש ע"פ מה שכתב הרעק"א הנ"ל, וא"כ היה עדיף לפרש דברי התוס' ביומא כמו שהצ"ח פי' שלא יחלקו עם התוס' במנחות, ולא לפרשה שהי מיינייה דבעי קדים ועביד ברישא, ובכך חולקים התוס' ביומא עם התוס' במנחות, וצ"ע.

ג. עוד כתב השפת אמת (ד"ה במשנה הראשון טעון הלל באכילתו והשני בו') וז"ל: "נראה דבכלל זה גם סיפור יציאת מצרים דנראה דליאת בשני". והוסיף חתנו הגרי"מ בידרמן הי"ד לבאר בסוגריים: "ל"מ היכא דסיפר בראשון בשעת אכילת מצה, אלא אפילו אם לא סיפר בראשון נראה דפטור לדעת הרמב"ם (פ"ו מה' חו"מ) דחייב סיפור יציאת מצרים בליל פסח נפיק מדכת' זכור את היום הזה כו' דמשמע ביום היציאה. אכן למ"ש המהר"ל בגבורות (פ"א) י"ל דבפסח שני נמי חייב". וכוונתו, דמהר"ל שם חולק עם הרמב"ם, ולדבריו מצות זכירת יציאת מצרים בסיפור היא בכל יום ויום, אלא שבלייל פסח אף איכא מצות והגדת לבנד, ולכך כתב, דלמהר"ל אי איכא מצוה בכל יום, בוודאי שיתחייב בפסח שני כשאוכל קרבן פסח. ובעניי קשה לי על דבריהם, דלא רק המהר"ל כתב כן, אלא השפת אמת עצמו (ע"ה, פסח תר"מ) כתב כן, במעשה דהחכמים שהיו מספרים ביציאת מצרים כל הלילה לא היה בפסח אלא באחד מימות השנה, וס"ל דעביד מצוה בזה, וז"ל: "כל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובה, הוא על כל הימים כמ"ש למען תזכור כו'. לכן זוכרין יצ"מ בכל יום וע"י הסיפור מתעורר קצת גאולה בכלל ובפרט כל נפש מישראל. הרי זה משובה אינו סימן שהוא משובה רק שנעשה משובה ע"י הסיפור, וכמו שהי' יצ"מ הכנה לקבלת התורה וקבלת מלכות שמים. כמו כן גם עתה כפי מה שעוסקין ביצ"מ זוכין לתורה. ואינו רחוק לומר כי מעשה בבני ברק הי' בלילה אחרת שהיו מספרין אותה הלילה ביצ"מ עד אור הבוקר, דאל"ה קשה פשיטא", עכ"ל"ק. וא"כ שיש מצוה בכל השנה, איך שייך לומר שדווקא בפסח שני כשאוכל הקרבן פסח לא יהיה לו מצוה זו, וצ"ע.

בגמ', ורבנן האי יעשו אתו מאי עבדי ליה, מיבעי ליה שאין שוחטין את הפסח על היחיד, דכמה דאפשר לאהדורי מהדרינן.

ד. ופירש"י: "שאיין שוחטין פסח שני על היחיד שנדחה לו, להכי כתב יעשו לשון רבים, דכמה דאפשר לאהדורי אחר טמא חבירו להמנותו עמו מהדרינן, כגון לטמא אחד בשרץ, ואידי דכתיב יעשו כתיב אותו, דאע"ג דכתיב ברישא יעשו אותו, אי לא כתביה זימנא אחריתי הו"א אורחיה דקרא הוא".

ביאורים ומילואים - על סדר הדף היומי

ביהמ"ד דקה

דרכי יצחק

St. Thomasstraat 26 2018 Antwerpen

שפיקוב

וכתבו **התוס'** (ד"ה מיבעי ליה) "קשה לרשב"א דתיפוק ליה מכלל חקת הפסח וראשון נפקא לן בפרק האשה (לעיל צ"א). דאין שוחטין אותו על היחיד מלא תוכל לזבוח את הפסח באחד. וי"ל דלית ליה ההיא דרשה ובפסח ראשון נפקא ליה משום דלא גרע מפסח שני".

ה. והקשה **החזון איש** (פסחים, סי' קכ"ד ד"ה צ"ה ע"א תוד"ה) על רש"י, דהא לעיל (ס"ט: ושם ברש"י ד"ה אין שוחטין) מסיק דטמא

שרץ שלא טבל בפסח ראשון הוא בכרת, וא"כ כבר אין צריך לטמאותו בשרץ, אלא פשוט שימנע מלהביא ויהיה מזיד, ויתחייב כרת, וגם מזיד יכול להביא פסח שני. אלא שאין מסתבר לחייבו כרת כדי שחברו יוכל להקריב פסח שני, וא"כ אז גם לטמאותו בשרץ לאו שפיר עביד, דאיך אפשר לומר לו להתחייב בכרת על מנת שחברו יוכל להקריב פסח שני. ולכך מפרש דאף לרש"י הגמ' מיירי בהידור מצוה, ולא שזהו דין בפסח שני שאינו נשחט על היחיד, וכן משמע **ברמב"ם** (פ"ב מק"פ ה"ב) שכתב "יחיד ששחט את הפסח לעצמו כשר, ומשתדלין שלא ישחט לכתחילה על יחיד שנאמר יעשו אותו", וזה בפסח הראשון, וגבי פסח שני לא הזכירו כלל דין יחיד. וכקו' החזון"א וביאורו, אף כתב בספר **כתר המלך** על הרמב"ם (שם), ומכריח כן דזהו שי' רש"י, דהלא קי"ל (רמב"ם פ"ו מק"פ) דשוחטין וזורקין על טמא שרץ, אז מה יהני בלטמאותו, עיי"ש.

ו. ובעניי ובחוסר דעתי יש לי הרהורי דברים בזה, דאף אי נימא כפשטות דברי רש"י שזהו דין וחיוב בפסח שני שאינו נשחט על היחיד, למה בעי לטמאות אחד מהם בשרץ, והרי לא ימלט בישראל שלא יהיה קטן שהגדיל בין הפסחים, דקי"ל כרבי (לעיל צ"ג). שחייב בפסח שני. ועכ"פ לרמב"ם שפוסק כן (פ"ה מק"פ ה"ז) ודאי י"ל כן, שלא ימלט שלא יהיו כמה קטנים שהגדילו שיהיו חייבים בפסח שני.

וי"ל דהנה בתוס' הנ"ל יש לעיין, דהלא בסוגיא שם שהביאו בדבריהם, הוא פלוגתא דר' יהודה ור' יוסי בזה, וקי"ל כר' יוסי **דשוחטין את הפסח על היחיד**, וכן פסק הרמב"ם (שם). וא"כ, סוגיין אזיל כרבי יהודה שאסר בפסח ראשון לשחוט על היחיד, ורק הכא הוא מדרשא אחרת שהוא כל שכן מפסח שני, וכמו תרי תנאי אליבא דר"י. אם כן עדיין היתה הגמ' צריכה להקשות, ולרבי יוסי ששוחטין פסח על היחיד האי יעשו אותו מאי עביד ליה. ובע"כ צ"ל, דקושיית התוס' באמת לא היתה כלל אליבא דרבי יוסי שסובר דפסח ראשון שוחטין על היחיד, אך לגבי פסח שני גילתה לנו התורה חידוש מיוחד מיעשו אותו דאין שוחטין על היחיד, וכל קושייתם היתה דווקא אליבא דרבי יהודה, דלמה צריכה התורה לרבות במיוחד לפסח שני, והלא כבר בפסח ראשון אסור לשחוט על היחיד. ואם כן, מוכח דהתוס' סברו דאין זה הידור מצוה, אלא דין בפסח שני דאין שוחטין על היחיד, ואף אם אכן אפשר לדייק דהרמב"ם סבר דהוא הידור, אבל מהתוס' דהכא משמע דהוא דין, וא"כ מהיכי תיתי להכריח בדברי רש"י דהוא הידור, והלא בתוס' אי אפשר להכריח כן, ורש"י יסבור כהתוס'.

ז. ומה שהקשו על רש"י דהלא יתחייב כרת ע"י שיטמא בשרץ ולא יטהר עד הערב, י"ל דכמו שרש"י כתב שיטמאו אותו בשרץ, ואולי הכוונה לאותו היחיד שאינו רוצה להתבטל מפסח שני, שהוא יטמא את חברו בשרץ, אז אולי אותו היחיד שיטמאנו אף ימנע אותו מלהיטהר. ול"ק מהמ"ד ששוחטין וזורקין על טמא שרץ, דהלא הוא רבי אליעזר כדאמרין שם בגמ', ולרבי אליעזר אף מאסקופת העזרה הוי דרך רחוקה, אז בלאו הכי אינו בכרת עוד קודם שנטמא. ואף שזה דחוק, אך כדי לתרץ דברי רש"י אולי אפשר לומר כן, ודו"ק.

ומה שכתב **התורה תמימה** פר' בהעלותך (במדבר ט' הערה כ"ז) "ומה שכתבו התוס' לא אבין דבריהם כלל [ונב'] דמה שקאמר בגמ' כאן שאין שוחטין את הפסח על היחיד אינו מעיקר הדין רק הידור בעלמא וכדמפרש כל כמה דאפשר לאהדורי מהדרינן, אבל באמת אי לאו משום הידור כשר כששחט על היחיד", ע"כ. נראה במחכ"ת שלא הבין דברי התוס', דהלא מוכרח בדבריהם דהם אינם סוברים שהוא הידור, אלא הוא דין בפסח שני שאין שוחטין על היחיד, וכמו שפירשנו לעיל. אלא שהתורה תמימה שפתח שם בדברי הרמב"ם שמשמע מדבריו דאין זה בפסח ראשון אלא לכתחילה, דהלא הוא פוסק כרבי יוסי ששוחטין פסח ראשון על היחיד, והרמב"ם אינו מזכיר דין פסח שני, למד כמו כל הנו"כ ברמב"ם דאף בפסח שני אין זה אלא הידור שלא ישחט על היחיד. ומכך הסיק שאף תוס' מוכרחים ללמוד כן, ומכוח זה בא לתמוה על דבריהם, אך זה אינו כדכתבנו.

ח. שו"ר בשו"ת **שבט הלוי** (ח"ו, קונטרס הקדשים סימן ו, אות ה'), דהביא דברי החזון"א הנ"ל, וכתב ביאור נפלא בשי' רש"י, ולביאורו אף מתיישבת קושייתנו על התוס' ממה דקי"ל רבי יוסי, וז"ל: "ובעניתי דשיטת רש"י בסוגית הש"ס מאירה דס"ל כקושיית התוס' דמה קאמר הש"ס דילפינן מתעשו אין שוחטין על היחיד הא ילפינן לה מלא תוכל לזבוח באחד, ות' התוס' והרמב"ם לא משמע לי כלל, דשיטת הש"ס משמע דעל עיקר דין דאין שוחטין על היחיד מהדר דהיינו לר' יהודה, והשתא לר' יהודה כיון דכתיב ככל חקת הפסח, א"כ בדאיכא שנים בכלל ישראל מקריבי קרבן פסח שני לא צריך קרא דתעשו, דפשיטא דמעכב כנ"ל מדין אין שוחטין על היחיד ומדין ככל חקת הפסח, ואי במציאות ליכא שום טמא הנשאר לשני אלא יחיד זה פשיטא דגם ר' יהודה מודה דאין מעכב יחיד כיון דאין עוד מחויב, א"כ קרא דתעשו למה בא, אלא ע"כ דבא כמש"כ רש"י דמצוה להשתדל שיהי' שנים ואין אפשר זה אלא ע"י שמטמאין א' בשרץ וא"ש בעוזה"י. ויתישב בזה גם מה שקיהא הגה"צ בס' לקוטי הלכות בפ' זבח תודה על דברי רש"י הנ"ל יע"ש", עכ"ל.

ונפקא מדבריו דאף תוס' ורש"י ילמדו שזהו מצוה מן המובהר ולא דין בפסח שני, וזהו רק אליבא דרבי יהודה. אך א"כ עדיין צ"ב מה שהקשינו להתוס' מדוע הגמ' אינה מבררת מה ידרוש רבי יוסי מקרא דאיתו. וכן מה שפשיטא ליה דלרבי יהודה היכא שלא נשאר רק יחיד, לא יעכב, צ"ע מנא ליה זה. ומה שכתב בסוף דבריו, דבכך יתיישב מה שקיהא בס' ליקוטי הלכות, כוונתו לדברי **החפץ חיים** זצ"ל (שם פ"ח כ"ג). שתמה על רש"י דמי ישמע לנו לטמא עצמו בידיים כדי להקריב פסח שני להטיב בזה לחבירו, וכי אומרים לאדם חטא כדי שיזכה חבירו. והוא כתב שם דלולא פירש"י היה נראה בפשיטות דצריך הטמא לחפש אחד טמא ולהצטרף עמו כדי שלא ישחט הפסח על היחיד, עיי"ש.

ביאורים ומילואים - על סדר הדף היומי

בגמ', בפרטיה מאי קא ממעט ליה לא יראה ולא ימצא דדמי ליה, דהאי אינו לוקה דהוה לאו שניתק לעשה וכו'.

ט]. הרמב"ם (פ"א מחו"מ ה"ג) פסק שאינו לוקה על לאו של בל יראה ובל ימצא, **אא"כ קנה או עשה חמץ בפסח**, דבעינן שיעשה מעשה. והקשה בשו"ת **דבר שמואל** (שאלה ל"ח) והביאו בשו"ת **חכם צבי** (סי' מ"ג) הא מפורש בסוג' דבל יראה הוי ניתק לעשה, ואם כן איך פסק הרמב"ם דאם עשה מעשה **דלוקה משום בל יראה**, הא אכתי הוי ניתק לעשה, דיכול לבערו. ותירץ, דמיירי כגון שחל שביעי של פסח בשבת, וקנה בו ביום מן הנכרי, שאי אפשר לקיים בו מצות עשה דשריפה, וכבר לא יוכל לתקן את הלאו עד מוצאי יו"ט, והוי עבר וביטלו. והחכם צבי (שם) מוסיף ומבאר, דבכל אופן אינו יכול לבערו, לא רק בשריפה, וכן במפרר וזורה לרוח. וגבי לפגמו מאכילה לא מהני זה בפסח, דבפסח עצמו חייב לבראו כמ"ש **המשנ"ב** (תמ"ב סק"ט) עיי"ש.

וראיתי **שהגר"י זילברשטיין** שליט"א מסתפק ע"פ הנ"ל, באנוסי ספרד, שחייבים לקנות חמץ בפסח כדי שלא יחשדו בהם שהם יהודים ויהרגו בהם ח"ו, אי יקנו בחול המועד, דאז הוא לאו הניתק לעשה ולא יתחייבו מלקות, ועוד שיכולים לבערו תכף ומיד כשיבואו לכיתם, או שיחכו עד היום האחרון של פסח, אף אם הוא חל בשבת, כדי שלא יעברו בכל יראה לזמן מרובה, אף שע"י זה יהיה לאו שאינו ניתק לעשה, ויתחייבו מלקות.

י]. אמנם דעת התומים (סי' לד סק"א) דמי שעבר על לאו הניתק לעשה פסול לעדות כשאר לאוין, ואף על פי שאין לוקין עליו, **אין זה לקלות הענין** כי חיוב עליו להוציא כל ממונו ולבטל האיסור. ומבואר בדבריו דלאו הניתק לעשה חומרתו שוה ללאו שיש בו מלקות. אולם מדברי **רבינו יונה** (שערי תשובה שער ג') משמע דלאו הניתק לעשה הוא קל יותר, מלאו שאינו ניתק לעשה. והנתיבות המשפט (שם סק"א) חלק על התומים, יעו"ש. ו**בנחל יצחק** (סימן ל"ד סק"א) האריך להקשות על התומים מהסוגיא דחלוקי כפרה (יומא פ"ה:) דחומר לאו הניתק לעשה שוה לעשה דתשובה מכפרת עליו מקמיה יום הכפורים, משא"כ שאר לא תעשה, תשובה תולה ויה"כ מכפר, עיי"ש.

פסחים צ"ה עמוד ב'

בגמ', בפרטיה מאי קא ממעטי לא תשחט על חמץ דם זבחי וכו'.

יא]. ופרש"י: "דמותר לשוחטו על חמץ, כדתנן, מצה וחמץ עמו בבית, אע"ג דכבר מיעט ליה מהשבתת שאור ומבל יראה, הו"א הני מילי שלא בשעת שחיטה, אבל בשעת שחיטה לא, להכי איצטריך למעוטי מלא תשחט". והנה בפרשת בהעלותך כתב רש"י (במדבר ט"ו,) "פסח שני מצה וחמץ עמו בבית, ואין שם יום טוב, ואין איסור חמץ אלא עמו באכילתו" ע"כ.

והמנחת חנוך (מצוה שפ"א, אות א') תמה מאוד בדברי רש"י אלו, וז"ל: "והנה דבר זה היה פשוט אצלי תמיד דזה מצות עשה שיאכל כזית פסח [וכו'] אבל איסור חמץ ליכא כלל דאם אוכל כזית פסח יוצא י"ח, ואם יש עוד הרבה פסח שצריך לאכול שלא יהיה נותר בודאי מותר לאכול הפסח עם החמץ ואח"ז יאכל כזית מצה ומרור או קודם הפסח [וכו'] וראיתי ברש"י בחומש פרשת בהעלותך [וכו'] מבואר דאסור לאכול חמץ עם הקרבן פסח שני, **והוא אצלי דבר חדש מאוד ולא ידעתי מהיכן יצא לרבינו זה**, דנראה דאין איסור כלל, ולא ראיתי בשום מקום, [וכו']. ואפילו אם נאמר דכוונת רש"י באותו זית שיוצא בו, ג"כ לא ידעתי שום איסור [וכו'], אבל איסור חמץ עם הפסח לא ראיתי ואיני יודע הטעם רק דמצוה עליו לאכול כזית פסח וכזית מצה וכזית מרור, ואפילו בלא מצה ומרור יצא אבל שיהיה אסור בחמץ דבר זה הוא תמוה אצלי מאד ולא ראיתי למפרשים", עכ"ל.

ואף **המשך חכמה** (בהעלותך שם) הרגיש בדיוק זה בדברי רש"י, ולכך כתב לבאר דבריו: "על מצות ומרורים יאכלוהו. פי', **שיאכלו אותו רק עם מצה**, לא עם חמץ, והוי לאו הבא מכלל עשה, וכן פירש רש"י. ואין איסור חמץ אלא באכילתו. וכן במשנה (צ"ה.) ונאכלין צלי על מצות וכו'. ובתוספתא פסח ראשון נוהג כל שבעה ופסח שני נוהג יום אחד, וכמו דכל שבעה על איסור חמץ קאי, כן יום אחד הוא איננו עם חמץ. ופשוט", ע"כ.

והנה הג"ר **יצחק מרדכי הכהן ראבינאוויטש** זצ"ל אבד"ק פלאוונא, בהקדמתו לספרו **אהל שלמה** (תולדות זקנו הרה"ק התפארת שלמה מראדומסק זצ"ל) מחדש דכוונת רש"י: "אלא עמו באכילתו" היינו, שהחמץ הוא עם הק"פ באכילתו יחד. וא"כ אין כוונת רש"י כהנ"ל שבאמת אסור בעת אכילת הק"פ לאכול חמץ, אלא להיפך, ששרי לאכול חמץ עם הקרבן פסח. עיי"ש. וכן היה לו פשוט **לכלי חמדה** (פ"ה בהעלתך שם), בדברי רש"י. וכן כתב **באמבואה דספרי** לספרי זוטא (בהעלותך ט, י"א). ואף **האבי עזרי** (פ"י דק"פ הלכה ט"ו) רוצה לחדש כן בלשון רש"י, עיי"ש.

ואמנם דמלשון **רש"י בסוכה** (מ"ז: ד"ה ופנית בבקר) שכתב "וסמך ליה ששת ימים וגו' פסח שני אינו אסור בחמץ, אלא שטעון מצה למצוה, ואוכל חמץ מיד". נראה מלשונו, דרש"י ס"ל דבעת אכילת הקרבן פסח שני אסור לאכול חמץ ורק **את"כ מיד**, ודו"ק. ומשמע יותר כהבנת המנחת חינוך בקושייתו, וכהבנת המשך חכמה, בדעת רש"י עה"ת.

ובעניי, פליאה נשגבה על כל הני גאונים שלכאורה נעלם באותה עת שעסקו בזה, **שהפני יהושע** (קידושין ל"ח. בתוד"ה דאקרו) כבר עמד בדברי רש"י אלו עה"ת, ופשוט ליה כ"האין לומר" של המנחת חינוך, **שבכזית ראשון אסור לאכול עם חמץ**, וגזרינן בכל הכזיתים, אטו כזית ראשון, וכמו שכתבו התוס' שם גבי כזית מצה באיסור חדש, עיי"ש.